

Paavalin Ensimmäinen kirje korinttilaisille 3

Ihmisviisaus ja Jumalan viisaus

1.Kor. 1:18-26

Tervetuloa kuuntelemaan Alusta alkaen –ohjelmaa. Käsittelemme Paavalin Ensimmäistä korinttilaiskirjettä, tällä kerralla ensimmäisen luvun jakeesta 18 alkaen.

Edellisillä kerroilla olemme kuulleet alkutervehdyksen, kiitokset vastaanottajille sekä kirjeen pääteeman. Se on Korintin seurakunnassa vallinneet kiistat ja erimielisyydet. Ne liittyivät siihen, että seurakuntalaiset olivat jakaantuneet eri ryhmittymiin, sen mukaisesti, ketä kristillistä saarnaajaa he kannattivat. Paavalista tällainen toiminta ja ajattelu oli ihan pielessä ja siksi hän kirjoitti korinttolaisille, kehottaakseen heitä yksimielisyyteen. Kristittynä oleminen ja eläminen ja uskomisen perustuu Paavalin mukaan Kristukseen, joka on yksi ja sama. Siksi oli aivan älytöntä jakaantua puolueisiin eri hengellisten opettajien ja heidän kannattamisen perusteella.

Sanoma rististä

Nyt Paavali jatkaa tämän teeman käsittelemistä osoittamalla, että krisitnuskossa ei ole kyse inhimillisestä viisaudesta. Hänen tarkoituksensa on tällä perustella sitä, että riidat siitä, kuka hengellinen johtaja opetti uskosta viisaiten, oli vakava erhetys.

Sillä sana rististä on hullutus niille, jotka kadotukseen joutuvat, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima. Onhan kirjoitettu: "Minä hävitän viisasten viisauden ja ymmärtäväisten ymmärryksen minä teen mitättömäksi".
(1. Kor. 1:18-20)

Paavalin teksti on siis sen teeman kehittelyä, että kenenkään kristityn ei pitänyt ylpeillä jotain toista vastaan sillä, että hän kuului erityisen fiksun saarnamiehen tai –naisen seuraajiin. Evankeliumi Jeesuksesta kun ei ole inhimillistä viisautta eli sellaista että joku löytäisi sen omalla henkisellä pätevyydellään tai muilla älynsä kyvyillä. Tätä Paavali alkaa perustella viittauksella profeetta Jesajan kirjaan. Tuo ”Minä hävitän viisasten viisauden - - ”on kreikankielisen Vanhan testamentin eli Septuagintan mukaan lainattu Jesajan kirjan luvusta 29.

Paavalin mielestä viisasten viisauden hävittäminen on toteutunut siinä, että Jumala on päättänyt pelastaa ihmiset Jeesuksen ristinkuoleman ja ylösnousemuksen kautta. Sitä tarkoittaa ”sana rististä”. Se ei ole inhimillisesti järkevää eikä viisasta. Ja kuitenkin Jeesuksen risti ja siitä kertova sanoma ovat ainoa keino pelastua kadotuksesta. Siksi tuo sanoma jakaa ihmiskunnan voimakkaasti kahtia, kadotuksen joutuviin ja pelastuviin. Jakolinja ei mene niin, että viisaat pelastuvat ja tyhmät hukkuvat. Pikemminkin asia on niin, että viisaat hukkuvat. Syynä on se, että he eivät voi hyväksyä sitä, että Jumala toimii pelastuksen asiassa tavalla joka on niin pahasti vastoin sitä, mitä inhinen normaalin älynsä varassa pitää järkevänä. Siksi se on heille ”hullutus”. He eivät ota pelastavaa sanomaa vastaan, koska ovat pitäneet sitä niin

älyttömänä. Siksi he hukkuvat syyllisyyteensä, koska eivät hyväksy Jumalan Jeesuksen ristissä heille heittämää pelastusrengasta.

Mutta ne, jotka ottavat Jeesuksen rististä kertovan sanoman vastaan, siitäkkin huolimatta että eivät sitä järjellään tajua, ne saavat kokea, että tuossa sanomassa on jumalallinen voima. Se on voima, joka kykenee antamaan synnit anteeksi ja tuomaan uuden elämän; aivan kuin Jumalan voima, joka kykeni herättämään Jeesuksen kuolleista. Sekin on inhimillisen järjen mukaan mahdotonta, mutta silti se tapahtui.

Jumalan tunteminen ja oma äly

Missä ovat viisaat? Missä kirjanoppineet? Missä tämän maailman älyniekat? Eikö Jumala ole tehnyt maailman viisautta hullutukseksi? Sillä kun, Jumalan viisaudesta, maailma ei oppinut viisauden avulla tuntemaan Jumalaa, niin Jumala näki hyväksi saarnauttamansa hullutuksen kautta pelastaa ne, jotka uskovat (1. Kor. 1:21-22).

Jumalan tunteminen on Raamatun ja myös Paavalin mukaan henkilökohtainen suhde Jumalaan. Jumalan tunteminen on sitä, että häneen luotetaan, häntä rakastetaan, häntä rukoillaan ja kiitetään ja turvautetaan hänen lupauksiinsa. Sellainen ei synny inhimillisen viisauden, runsaan opiskelun, terävän älyn tai filosofisen järkeilyn avulla. Siksi Paavali kysyy retorisesti: Missä ovat viisaat? Ja vastaus on: eivät ainakaan Jumalan tuntevien joukossa. Tämä johtuu siitä, että Jumalaa ei opita tuntemaan noilla keinoin.

Se taas johtuu ”Jumalan viisaudesta”. Hän on aivan erityisesti päättänyt niin, että häntä ei opita tuntemaan viisautta ja äly ponnistelemalla, lukemalla tai filosofoimalla.

Miksi tällainen päätös kertoo Jumalan viisaudesta? Siksi, että jos ihmisen viisaus olisi tie Jumalan tuntemiseen, silloin ihmiset alkaisivat päteä ja ylpeillä siitä, että ovat niin viisaita, että tuntevat Jumalan. Jos se pitäisi Jumalankin mielestä paikkansa, silloinhan Jumala palkitsisi itsekorotuksen. Siksi Jumala on nähnyt hyväksi tehdä pelastustiestä sellaisen, että sitä ei kukaan löydä oman viisautensa varassa. Hän on nähnyt hyväksi pelastaa ihmiset saarnauttamansa ”hullutuksen” kautta. Ja nimenomaan ne, jotka uskovat sen todeksi omalle kohdalleen.

Miksi evankeliumi on hulluutta?

Miksi Jumalan saarnauttama pelastussanoma on hulluutta? Siihen on monia syitä. Ensimmäinen on minusta se, että järjen perusteella kaikkivaltias Jumala ei voi olla sellainen, että hän olisi tunnettavissa vain yhden ja tietyn sanoman tai uskomisen tavan kautta. Hänhän on koko ihmiskunnan luoja, joka sen lisäksi ylläpitää koko universumin. Kuinka voisi olla mahdollista, että hän on kiinnostunut vain yhdestä planeetasta, niin että hän syntyi Pojassaan ihmiseksi juuri tänne. Eikö sellaisen uskomisen ole aivan päätöntä itkeskeisyyttä? Jos

Kaikkivaltias Luoja on olemassa, niin hänen luomansa universumin mittakaavassa maapallo on vähäisempi kuin itikan pieru Saharassa.

Ja vaikka Jumala olisi kiinnostunut maapallosta ja ihmiskunnasta, niin onhan hän silloin koko ihmiskunnan Luoja. Miten hän olisi voinut valita vain yhden kansan, juutalaiset, ja heidän kulttuurissaan syntyneen tavan käsittää pyhyys? Miten hän olisi voinut valita vain yhden miehen, Jeesus Nasaretilaisen ja ilmoittaa itsensä hänen kauttaan? Eikö buddhalaisilla ja hiduilla ja farseilla ja muhamettilaisilla ja animisteilla ole yhtä suuri oikeus Jumalan totuuteen oman uskomisen tapansa kautta kuin Jeesukseen uskovilla?

Tässä on minusta suurin syy siihen, että inhimillisen järjen mukaan sanoma Jeesuksen rististä on ”hullutus”. Lisäksi tulee tietenkin vielä se, että sanoama Jeesuksen rististä on sisällöltään ruma ja vastenmielinen. Ristihän on erittäin julma kidustusväline. Kuinka Jumala olisi voinut valita sillä tavoin tapetun ihmispolon pelastuksen välikappaleeksi? Täysin pimeä ajatus!

Huomautettakoon vielä, että ei Paavali suinkaan tarkoita sitä, että Jeesukseen uskoessaan ihmisen pitää menettää mielenterveytensä ja uskoa päättömyyksiä. Usko pikemminkin edistää mielenterveyttä. Ja sillä on sisäinen logiikkansa, joka sallii myös järjen käytön. Mutta tämän asian käsittelyyn ei tässä kohden ole aikaa.

Juutalaiset ja hellenistit

koskapa juutalaiset vaativat tunnustekoja ja kreikkalaiset etsivät viisautta, me taas saarnaamme ristiinnaulittua Kristusta, joka on juutalaisille pahennus ja pakanoille hullutus, mutta joka niille, jotka ovat kutsutut, olkootpa juutalaisia tai kreikkalaisia, on Kristus, Jumalan voima ja Jumalan viisaus. Sillä Jumalan hulluus on viisaampi kuin ihmiset, ja Jumalan heikkous on väkevämpi kuin ihmiset (1. Kor. 1:22-26).

”Juutalaiset vaativat tunnustekoja”. Se on viittaus tuon ajan juutalaisten lopunajalliseen odotukseen. He vaativat julistajalta ihmetekoja, joiden perusteella he olisivat uskoneet. Niinhän Jeesukseltakin vaadittiin. Hän tekikin sellaisia, mutta ei niille, jotka niitä häneltä vaativat uskonsa perusteeksi.

”Kreikkalaiset etsivät viisautta”. Tuo tarkoittaa antiikin hellenistisen kulttuurin edustajia. Sana ”helleeni” tarkoitti sivistynyttä ihmistä, koulutusta saanutta, barbaarin vastakohtaa. Sellainen ihminen oli opiskellut filosofiaa ja sen avulla pyrki saamaan selville totuuden.

Paavali ei identifioitunut kumpaankaan ryhmään. Hänen saarnansa vakuuttavuus ei perustunut siihen, että hän kykeni tekemään ihmetekoja. Apostolien tekojen mukaan Paavalin toimintaan liittyy kyllä sellaistakin. Mutta ihmeet eivät olleet hänen saarnassaan olevan voiman syy. Hän ei myöskään väittänyt olevansa filosofisesti oppinut tai retorisesti taitava. Kyllä hän jossain määrin oli molempia. Silti hänen toimintansa Kristuksen valitsemana ja

lähettämänä apostolina ei perustunut sen enempää filosofiseen viisauteen kuin retoriseen taitoonkaan.

Mihin se sitten perustui? Se perustui ristiinnaulittuun Kristukseen, joka oli hänen sanomansa sisältö. Hänessä Jumala oli tehnyt sovinnon ihmiskunnan kanssa. Tuo sovitus oli läsnä Jeesuksesta kertovassa saarnassa. Se taas johtuo siitä, että Jeesus ei ollut pelkästään ristiinnaulittu. Hän oli myös ylösnoussut ja elävä. Siksi ristiinnaulitusta Jeesuksesta kertovassa sanomassa vaikutti Jumalan voima. Se sai aikaan uskoa, ei Paavalin filosofinen viisus tai hänen puheopillinen lahjakkuutensa.

Sen saivat kokea ne, jotka olivat ”kutsutut”. Tämä tarkoittaa sitä, että kun joku ihminen alkaa uskoa Jeesukseen hänen rististään kertovan sanoman vaikutuksesta, niin silloin hän ei loppujen lopuksi itse valitse Kristukseen uskomista. Kristus valitsee hänet ja vaikuttaa hänessä uskon. Silloin hän tulee uskoon ja saa kokea, että Jeesuksessa tosiaan Jumalan voima on tullut maailmaan pelastamaan ihmisiä.

Silloin ihminen saa kokea myös sen, että ”Jumalan voima on viisaampi kuin ihmiset, ja Jumalan heikkous on väkevämpi kuin ihmiset.”

Sillä Kaikkivaltias ja Iankaikkinen Luoja voi halutessaan sitoutua pieneen ja yksittäiseen historian tapaukseen yhdellä universumin planeetalla. Ja niin hän on tehnyt Jeesuksessa. Se vaikuttaa ihmisjärjellä ajatellen Jumalan hulluudelta. Mutta tosiasiaa se on valtavaa viisautta. Siinä Jumala osoitti armonsä valtavuuden. Siinä hän samalla teki mahdottomaksi ihmisen perustavan vian, itsetyytyväisen pätemisen. Kukaan viisas professori ei kykene omalla älyllään tai lukeneisuudellaan siihen, minkä Jumala itse voi Jeesuksesta kertovassa sanomassa lahjoittaa yksinkertaiselle mummelille.